

OOSTENDE — „Een kunstenaar is een transformator. Beelden uit de droomwereld zet hij om in zichtbare realiteit.” Dat is het credo van Hans Vandekerckhove, die in het Museum voor Moderne Kunst van Oostende een nieuwe en geraffineerde serie schilderijen presenteert. Ook van de internationaal gevierde Duitse schilders Anselm Kiefer en A.R. Penck heeft het museum deze winter werk in huis.

HANS Vandekerckhove (Kortrijk, 1957) is een schilder die wars van de wisselende modes zijn eigen weg gaat. Zijn jongste ensemble heet *Stalking Hiëronymus*. Het centrale motief van de reeks is een eenzame figuur met een hond, die in een desolaat landschap op de grond ligt. Je kunt er de eenzaamheid van een moderne „Elckerlyk” in herkennen, maar de aanleiding tot de reeks was heel wat concreter.

„Het beeld komt uit een sciencefiction-film van de Russische regisseur Andrei Tarkovsky, die ik vurig bewonder”, zegt Hans Vandekerckhove. „De film heet *Stalker* en gaat over een natuurgids die een geleerde en een schrijver rondleidt in het laatste groene gebied op Aarde. In de film komt een droomsequens voor waarin je de gids languit op de grond ziet liggen in een moerassig gebied, terwijl er een hond op hem afkomt. Het is een fascinerend-moment, waar een intense verlatenheid uit spreekt. Het tafereel herinnerde me aan het schilderij van Jeroen Bosch over de Heilige Hiëronymus dat in het Museum voor Schone Kunsten van Gent hangt. De witte Hiëronymusfiguur, die een brug slaat tussen hel en hemel, trof me al als kind en ik ben ze nooit vergeten.”

De reeks *Stalking Hiëronymus* past in de evolutie die de schilder de jongste jaren doormaakte. Eenzame figuren in een landschap keren daarin telkens terug. „Het landschap is het uitgangspunt van mijn schilderijen”, zegt Vandekerckhove. „Voordat ik ga schilderen, maak ik meestal een grote wandeling. De composities van mijn doeken zijn gebaseerd op wat mij al wandelend opvalt. Zo zie je op een mijn jongste schilderijen een indrukwekkende, lange brug.

Die heb ik tijdens een vakantie in Cornwall gezien, bij de ruïnes van de burcht van Tintagel.”

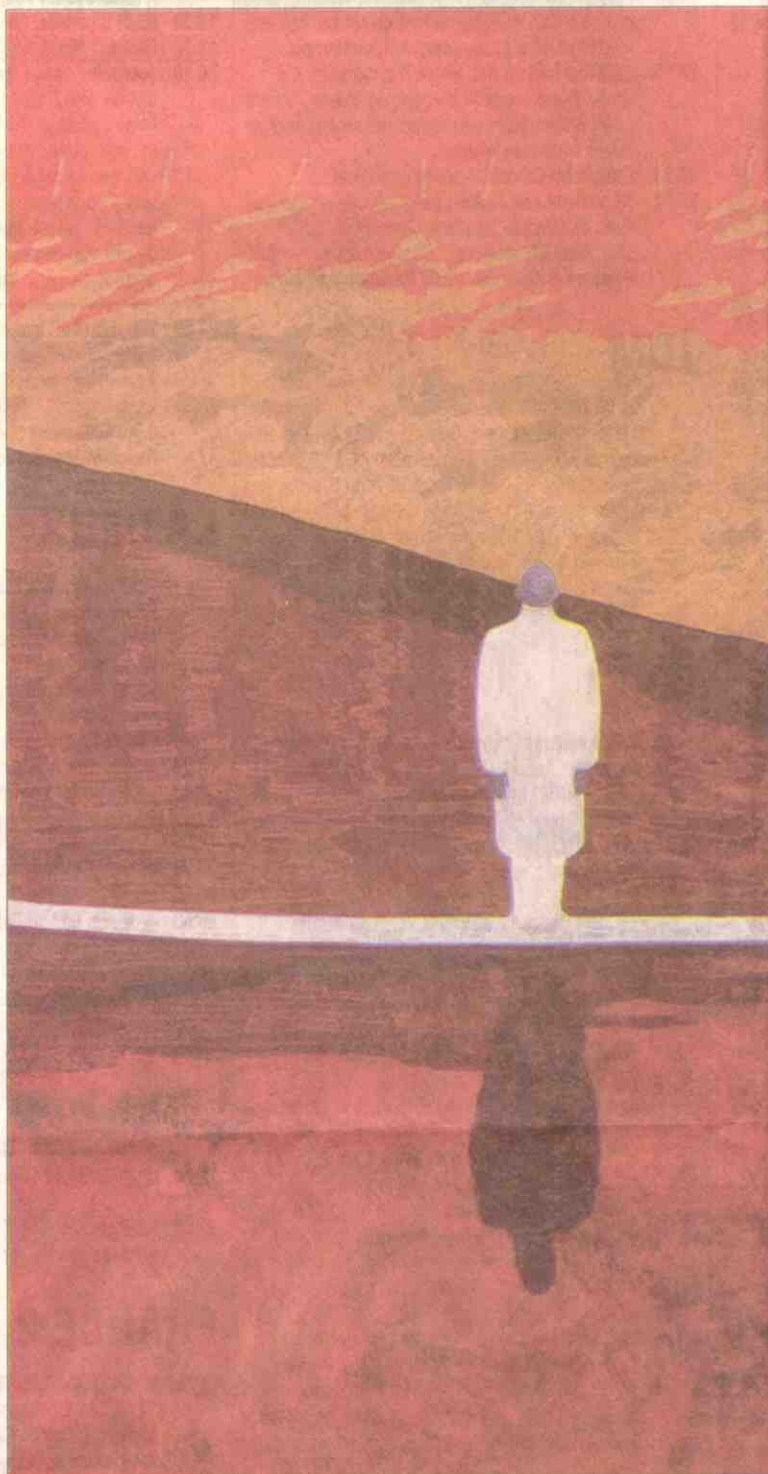
De schilderijen van Hans Vandekerckhove vallen op door hun welgekozen, lichtende kleuren en door het raffinement van hun structuur. Het is alsof er onder de voorstelling een hele, organische wereld ademt.

De kunstenaar schildert de ene transparante laag over de andere, en al die lagen maken het doek levendig en intrigerend. Alsof er voortdurend iets in het schilderij gebeurt. Vandekerckhove viert de natuur in haar woekerende schoonheid, maar tegelijk streeft hij in zijn voorstellingen naar een grote helderheid en precisie.

Het ontbreekt Vandekerckhove de jongste jaren niet aan succes. Maar ziet hij voor het schilderen nog een toekomst nu op zowat alle grote tentoonstellingen foto's, video's en installaties de toon aangeven?

„In een schilderij kun je naar mijn gevoel iets uitdrukken wat in andere media minder goed lukt”, zegt hij. „Een foto is ideaal als momentopname of om een sfeerbeeld van een bepaalde gebeurtenis te geven. Maar om de betovering van de wereld op te roepen, denk ik dat de schilderkunst onovertroffen blijft. De zekerheid dat er in de wereld iets magisch schuilt, en de hunkering naar een paradijselijke toestand, liggen aan de basis van mijn schilderijen. Ik denk niet dat ik in een ander medium mijn droomwereld zou kunnen uitdrukken.”

De tentoonstelling in Oostende opent met vijf schilderijen op papier die Vandekerckhove maakte als hommage aan de tuin van de cineast Derek Jarman in Dungeness. „Die tuin is voor mij het ultieme kunstwerk. Ze ligt op een onvrucht-

Hans Vandekerckhove, „In de ban van de berm”. © Hans Vandekerckhove

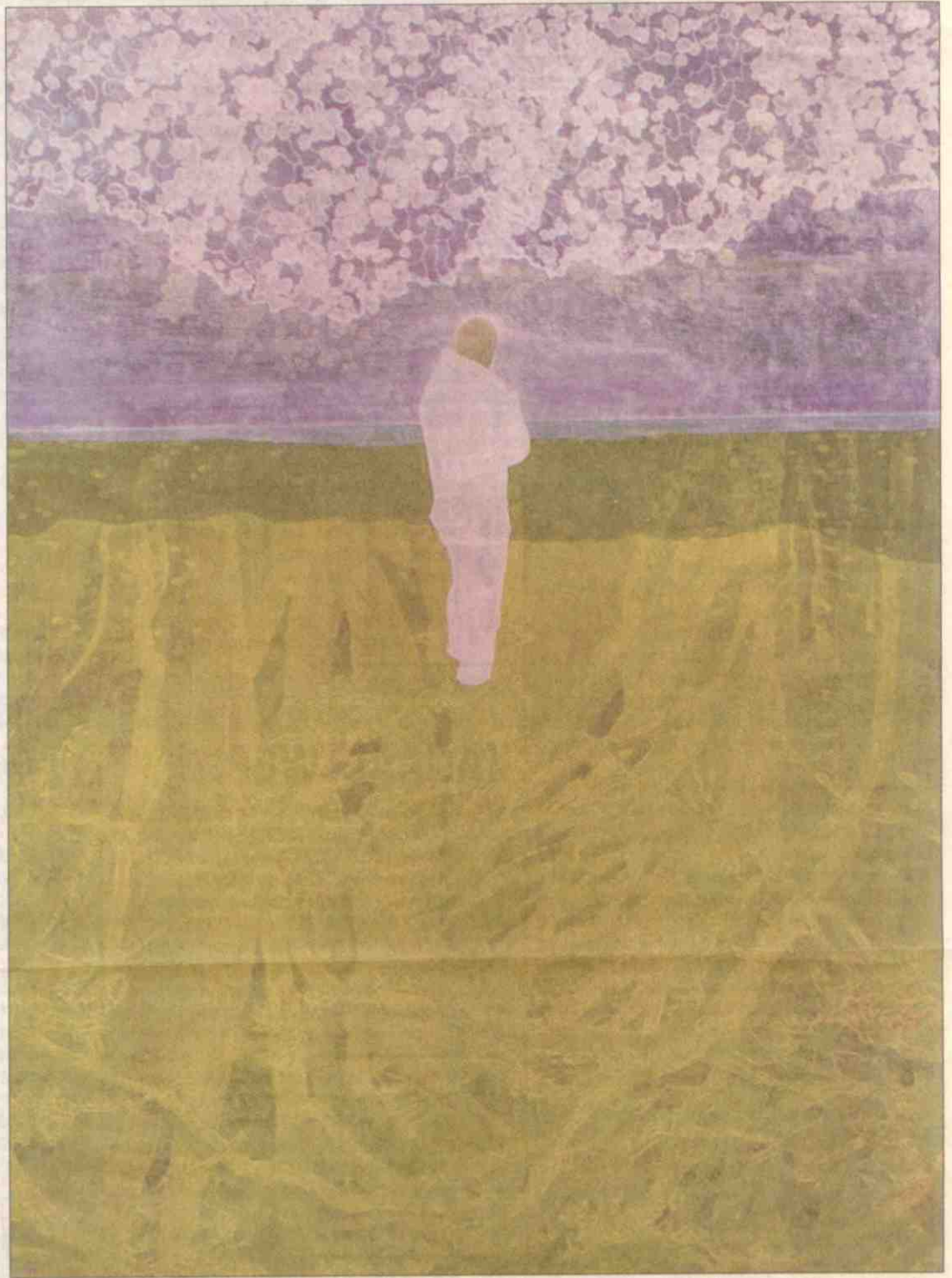
baar stuk grond rond een vissershuisje in Zuid-Engeland waar Jarman zijn laatste dagen doorbracht. Niet ver daarvandaan staat een kerncentrale. Jarman slaagde erin op die dorre grond een prachtige plantengroei te doen ontstaan, met een weelde van klaprozen, anjers en andere bloemen. Zijn tuin is voor mij een symbool van het werk van een kunstenaar: alledaagse werkelijkheid omzetten in schoonheid.”

HET is geen geheim dat het museum van Oostende en zijn conservator, Willy Van den Busche, een voorliefde voor schilderkunst koesteren. Behalve Hans Vandekerckhove zijn er deze win-

ter twee Duitse schilders te gast. De tentoonstellingen van Anselm Kiefer en A.R. Penck — allebei coryfeen van de jaren tachtig — kwamen tot stand in samenwerking met de Stiftung für Kunst und Kultur in Bonn.

Van Anselm Kiefer, die drie jaar geleden ook al in het Smak exposeerde, presenteert het museum een reeks monumentale marines. De zee is een ongewoon thema voor Kiefer, die vooral bekend werd met zijn grote werken over het Duitse oorlogsverleden en over Germaanse mythen. Zijn schilderij met een gezicht van de verwoeste Rijkskanselarij van Hitler in Berlijn is een beklijvende artistieke getuigenis over de Tweede Wereldoorlog. Later schilderde hij ook pirami-

„Om de betovering van de wereld op te roepen, blijft de schilderkunst onovertroffen”

Hans Vandekerckhove, „Boomdroom”. © Hans Vandekerckhove

Vandekerckhove

gast. De
im Kie-
oryfee-
wamen
met de
ltur in

rie jaar
k expo-
useum
arines.
thema
bekend
en over
en over
hilderij
woeste
Berlijn
getui-
eldoor-
pirami-

Anselm Kiefer, „Eng zijn de vaartuigen”. © Anselm Kiefer

den en andere imposante overblijfselen van verdwenen beschavingen.

Kiefer beeldt de zee af als een somber landschap in grijze tinten. Machtig en onverzoenlijk strekt ze zich onder een loden hemel uit. De oorlog is niet ver weg: vliegtuigmodellen die op het schilderij bevestigd zijn, herinneren aan de talrijke toestellen die boven zee werden neergehaald. De schilder heeft zelfs streepjes op het doek gezet, alsof iemand het aantal vergane schepen of verongelukte vliegtuigen probeerde bij te houden. Een van de werken is een suite van zes schilderijen, opgehangen rond een golvend stuk beton dat de wilde zee evocert waarop een schip in moeilijkheden is. Kiefer heeft in dit en-

semble een heel persoonlijke interpretatie van de zee gegeven.

De tweede Duitse gast is A.R. Penck, van wie een uitvoerig overzicht te zien is. Penck maakte naam als een boegbeeld van het neo-expressionisme. Zijn vormentaal bestaat uit een systeem van tekens dat zowel de primitieve kracht van graffiti benut als symbolen uit de wetenschap. Het werk van Penck verraste in de jaren tachtig met zijn ruwe expressieve directheid, maar twintig jaar later vraag je je toch af of dit oeuvre tegen de tijd zal opgewassen zijn.

Museum voor Moderne Kunst, Romestraat 6, Oostende, tot 29 februari. www.pmmk.be